

WYZWANIA KLIMATYCZNE POLSKIEJ I JURAJSKIEJ WSI

Dr Konrad Stępnik, 22 marca 2024



Materiał opracowany przez Konrada Stępnika na zlecenie Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020



**WYZWANIE 1
PRZYZNAĆ, ŻE KRYZYS
KLIMATYCZNY JEST FAKTEM**

POGODA TO NIE JEST TO SAMO CO KLIMAT

- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy:
 - **Pogoda:** Stan atmosfery obserwowany w danym miejscu i czasie, tj. tu i teraz, opisywany za pomocą elementów meteorologicznych, do których należą m.in.: temperatura i wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne, prędkość i kierunek wiatru, zachmurzenie, zjawiska atmosferyczne.
 - **Klimat:** Ogół zjawisk atmosferycznych (warunków pogodowych) charakterystyczny dla danego obszaru, ustalany na podstawie minimum 30-letnich obserwacji meteorologicznych. Kształtuje się pod wpływem właściwości fizycznych i geograficznych tego obszaru.
- **Czyli:**
 - To, co widzimy w tej chwili za oknem to pogoda, a nie klimat.




[Home](#) > [Agriculture and Human Values](#) > Article

Public concern about climate change impacts on food choices: The interplay of knowledge and politics

Published: 29 January 2020

Volume 37, pages 885–893, (2020) [Cite this article](#)

[Agriculture and Human Values](#)

[Aims and scope](#) →[Submit manuscript](#) →[Jonathon P. Schuldt](#) , [Danielle L. Eiseman](#) & [Michael P. Hoffmann](#) 975 Accesses  5 Citations  1 Altmetric [Explore all metrics](#) →

Abstract


As scientists warn that climate change threatens to disrupt global agricultural systems, there is a need to better understand how the public thinks about the impacts of climate change on food. Building on prior research demonstrating interactive effects of knowledge (e.g., issue understanding and educational attainment) and political party identification in public concern about climate change, we analyze data from 816 respondents drawn from a national probability survey of U.S. adults (fielded September 4–December 10, 2018) to

Access this article

[Log in via an institution](#) →[Buy article PDF 39,95 €](#)

Price includes VAT (Poland)

Instant access to the full article PDF.

[Rent this article via DeepDyve](#) [Institutional subscriptions](#) →

KONSENSUS NAUKOWY

- Nie oznacza, że wszyscy naukowcy są jednomyślni
- Konsensus oznacza, że wiele badań dostarcza podobnych danych i dowodów, które układają się we wzór
- Konsensus nie jest ustalony raz na zawsze – zmienia się wraz z postępem naukowym
- Nauka jest skuteczna – dowody na to widzimy wszędzie wokół siebie
- Fakt, że ludzie czegoś nie postępują zgodnie z konsensusem naukowym nie oznacza, że naukowcy się mylą.
- W przypadku zmian klimatu:
 - Istnieje wiele dowodów na występowanie tego zjawiska, które potwierdzają, że jest ono wywołane przez człowieka
 - Podobnych dowodów dostarczają liczne niezależne badania
 - Dowodów dostarczają przedstawiciele różnych nauk.





WYZWANIE 2
ZDOBYWAĆ RZETELNĄ
WIEDZĘ

MEDIA ANTYSPOŁECZNOŚCIOWE

- Media społecznościowe stają się podstawowym źródłem wiedzy
- Przeciętny użytkownik nie zna mechanizmów rządzących mediami społecznościowymi
 - Wiemy, że właściciele mediów społecznościowych należą do najbogatszych ludzi na świecie? Na czym i jak zarabiają, skoro korzystanie z nich jest darmowe?
- Uważajmy na internetowych ekspertów, influencerów – nie wiemy kto za nimi stoi i jak zarabia na publikowanych przez siebie treściach
- Media społecznościowe odpowiadają za wiele negatywnych zjawisk
 - Epidemia samotności
 - Zaburzenia samooceny
 - Dezinformacja
 - **Polaryzacja**
- Konieczna ostrożność przy ich używaniu
- Kliknięcie przycisku „udostępnij” jest o wiele łatwiejsze niż sprawdzenie źródła informacji



ZNAJDŹMY AUTORYTETY, KTÓRYM MOŻNA ZAUFAC

- Ekspert to osoba z dającym się prześledzić, udokumentowanym dorobkiem
- Warto wiedzieć kto finansuje danego eksperta
- W Polsce mamy publiczne uczelnie, państwowe instytuty badawcze, w których pracują ludzie z dorobkiem.
 - Zaufajmy naukowcom, że dobrze wykonują swoją pracę.





WYZWANIE 3
ZMIENIAĆ SIĘ TAK, ŻEBY
PODWYŻSZAĆ, A NIE
OBNIŻAĆ JAKOŚĆ ŻYCIA

NOWE ROZWIĄZANIA SZYBKO SIĘ PRZYJMUJĄ

- Błędem jest zmuszanie ludzi do zmian
- Polacy chętnie wdrażają rozwiązania, które rozumieją i które im się opłacają
- Nowoczesne rozwiązania, to zielone rozwiązania
- Nie musimy spierać się o zmiany klimatu, możemy porozmawiać o oszczędnościach
- Nie trzeba się znać na zmianach klimatu, żeby chcieć oszczędzać prąd czy oddychać świeżym powietrzem
- Likwidacja pieców węglowych w Krakowie – chcieć, to móc!
 - Warto wspierać biedniejszych, nieprzekonanych – ostatecznie wszyscy na tym wygrywają





WYZWANIE 4 TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

NOWY ETAP ROZWOJU WYMAGA NOWYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

- Tu nie chodzi tylko o zmianę klimatu!
 - Paliwa kopalne kiedyś się wyczerpią
 - Uzależnienie od importowanych paliw kopalnych nie jest dobre
 - Ważne są zdrowie i jakość życia
 - Mądra transformacja zwiększy konkurencyjność gospodarki w przyszłości
- Potrzebne są działania na poziomie globalnym i krajowym, ale równie ważne są działania lokalne
- Co trzeba robić:
 - Modernizować sieci energetyczne
 - OZE
 - Instalować energooszczędne urządzenia
 - Termomodernizować budynki
 - **Współpracować ze sobą → spółdzielnia energetyczna**
- IDEAL:
 - Społeczność niezależna energetycznie
 - Gospodarka zeroemisyjna





WYZWANIE 5

**TRANSFORMACJA SYSTEMU
ŻYWNOŚCIOWEGO**

TO DOTYCZY TEŻ ZMIAN W ROLNICTWIE

- Rolnictwo jest nadal obecne na obszarze PPJ i stanowi jego mocną stronę
- Jest potencjał do tworzenia krótkich łańcuchów, do stworzenia sobie dostępu do żywności wysokiej jakości. Niestety badania pokazują odwrotną tendencję...
- Konwencjonalne rolnictwo:
 - Intensywne, przemysłowe, oparte na dużych graczach
 - Nie jest to wcale korzystne dla rolników
 - Brak kontroli nad tym, jak funkcjonują systemy żywnościowe
 - Zanieczyszczenie środowiska
 - Brak dostępu do lokalnej, sezonowej żywności wysokiej jakości
- Potrzebne tworzenie krótkich łańcuchów:
 - Targi rolnicze
 - Sprzedaż bezpośrednia
 - Alternatywne sieci żywnościowe:
 - Np. podobne do Koszyka Lisieckiego
 - Rolnictwo wspierane społecznie.





WYZWANIE 6 ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA



TURYSTYKA JEST WIELKĄ SZANSĄ

- Obszar PPJ ma wyjątkowe zasoby, które mogą uczynić go zagłębiem turystycznym
- Szansą dla PPJ jest to, że ta oferta jest w dużej mierze budowana od podstaw – można od razu ją robić w sposób nowoczesny.
- Nowoczesna turystyka:
 - Oferta gastronomiczna, lokalne jedzenie (transformacja systemu żywnościowego)
 - Turystyka aktywna
 - Turystyka przyjazna środowisku (transformacja energetyczna)
 - Nieuciążliwa dla mieszkańców
- Ekologia może być częścią lokalnej tożsamości i lokalnej marki.





**WYZWANIE 7
DZIAŁALNOŚĆ PRODUKCYJNA
W ZGODZIE ZE
ŚRODOWISKIEM**

TRANSFORMACJA BEZ REZYGNACJI Z PRODUKCJI

- Na obszarze PPJ rozwija się działalność przetwórcza i produkcyjna.
- To nie jest bariera dla bycia eko i rozwoju turystyki.
 - Np. Szwajcaria jest silnie uprzemysłowiona.
- Z przedsiębiorcami trzeba rozmawiać, trzeba ich wspierać, trzeba włączyć ich we współdecydowanie.
- Przedsiębiorcy mogą współtworzyć ofertę turystyczną, która może zarazem budować ich markę
 - Ryby
 - Choinki.
- Polska wchodzi w nowy etap rozwoju gospodarki:
 - Innowacje i produkty o dużej wartości dodanej
 - **Albo** kraj-montownia i podwykonawca.

